

Érdekel a Kari Papír?

Ha valaha szerettél vola újságot írni, esetleg már tagja is voltál egy szerkesztőségnek, mélyebben elmerülnél egy témában,, vagy a kiadványtervezés fogott meg, jó helyen jársz. A Kari Papír szeretettel várja új tagjait.

A feladatok színes palettájából lehet választani, az újságírás bármelyik részletébe betekintést nyerhetsz. Kutatás, írás, grafikai tervezés, tördelés, egy honlap és közösségi média felületek működtetése, ezt mind kipróbálhatod nálunk. Ha érdekel, keress minket a közösségi oldalainkon, valamint figyeld Facebook-oldalunkat, ahol információt találhatsz tagtoborzó eseményeinkről.

epk.karipapir@gmail.com

<https://www.facebook.com/KariPapir>

<https://www.instagram.com/karipapir/>

Tartalom

2

Benedetta
Tagliabue

6

Az energia
- Megmarad?

12

Brainbar - A
természet már
kitalálta

15

Építész
Szakmai Napok
Programterv

19

360 Design
Budapest -
Interjú Vitéris
Ivánna

22

Mi az a
Pritzker-díj?

24

Elbontani?

29

Meghívó
az Építész
Szakmai Napok
záróeseményére

Impresszum

Felelős kiadó:

Budapesti Műszaki és
Gazdaságtudományi
Egyetem

Felelős szerkesztő:

Zakor Fruzsina Eszter
Smuk András

Főszerkesztő:

Domonkos Nikolett

Tördelőszerkesztő:

Domonkos Nikolett
Mosoni Aliz Lea
Szűcs Petra

Borító:

Tényi Anna

Szerkesztő:

Aux Liliána Alexandra
Berkesi Tímea
Csende Réka Viktória
Domonkos Nikolett
Major Sára
Mayer Nóra Martina
Mosoni Aliz Lea
Szőke Zita Szonja
Szűcs Petra
Volford Márton

Benedetta Tagliabue

A költői építészetéről világszerte ismert Benedetta Tagliabue 1963-ban született Milánóban, Olaszországban. Jelenleg főként Barcelonában tevékenykedik az EMBT iroda keretében.

Tanulmányait a velencei Istituto di Architettura di Venezia (IUAV) egyetemen végezte 1991 és 1998 között. Diplomamunkáját Diane Lewis-szel közösen készítette, témája a Central Park volt. Szakmai karrierje az Agrest and Gandelonas Architects céggel való partnerséggel kezdődött 1988-ban, New Yorkban. 1990-ben Spanyolországban az Espinech / Ubach cégnél folytatta pályafutását. A következő évben két neves építészeti díjat is magáénak tudhatott.

Az EMBT irodát Tagliabue és néhai férje Enric Miralles alapítottak 1994-ben. Munkásságuk folyamán olyan épületeken dolgoztak, mint a Gas Natural Fenosa irodaháza, a hollandiai Utrecht városházának és a santa caterina-i piactérnek a felújítása, illetve a saját házuk, Barcelona óvárosában. Mai napig legnagyobb projektjüként emlegetett a Skót parlament.

Kedvese 2000-ben váratlanul agytmorban elhunyt. Ebben az időben folytak a parlamenttel kapcsolatos munkálatok, amelyek állandó politikai, illetve tervezői feszültséggel jártak a megrendelő szüntelen változtatásai miatt. Visszatekintve Benedetta úgy nyilatkozott, hogy szerinte ezen tényezők is közrejátszhattak a tragédiában. 1995-ben a projekt elnyerte a brit Stirling díjat, a francia Grand Prix díjat, illetve a „legjobb közfinanszírozott épület” címet Skóciában.

Korábbi munkái közül jelentős továbbá a Mercado de Santa Caterina, mely egy piacnak ad otthont Barcelonában. Az épület 1844-1848 között épült, 1997-2004 között pedig jelentős változásokon esett át Tagliabue által. Különleges íves tetőt álmodott meg, mely sokszínű geometriai alakzatokkal díszített.

Tagliabue nem csak az épületek, hanem a belső terek tervezésében is jár-tas. Sevillában és később Washington DC-ben a Camper Store számára cipőboltokat tervezett . Különleges bútorok és tükröződő felületek adják az érdekességét az üzlet belső tereinek. Ehhez hasonló projekt volt a 2012-es L'Oreal Academia Barcelonában. A letisztult, fehér, ívelt falakkal alakított beltér hangulatában teljes mértékben tükrözi a funkciót.

A 2000-es években szinte évente bővült díjainak száma. Párat említve: 2017-ben megkapta a Spanyol építészeti közönségdíjat a Fudan Egyetem tervéért. 2020-ban Simon Architecture díjban részesítették a Kálida Sant Pau Centre épületéért, mely egyfajta gyógyulási központ főleg rákos betegek részére. Ebben a díjban elismerték, mennyire kiemelkedően tudja összehangolni a közösségi és a privát tereket

2021-ben pedig World Smart City is díjazta munkáját Leadership kategóriában. A fenntarthatóság is kiemelt szerepet játszik karrierjében, ez a Milánói 'Too good to waste' projektjében is megmutatkozik. Ez egy interaktív installáció, amelyben szeretné felhívni a figyelmet az erdők felelősségteljes felhasználásra, a különleges fákat pedig kiemelt figyelemmel vizsgálja. A lényege, hogy megtaláljuk az egyensúlyt, hogy mennyi fát használunk fel és mennyit hagyunk meg.

Egyszerre kiemelkedő vezetői és tervezői készségeit tökéletesen tükrözik irodája és saját sikerei is.

Jelenleg EMBTS-es karrierje mellett az Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (ETSAB) nevű barcelonai egyetemen, illetve építészeti fórumokon tanít, de volt már vendégprofesszor az amerikai Harvard és a Columbia egyetemen is. 2004-ben a Napier Egyetem tiszteletbeli doktori címmel illette, illetve a The Royal Incorporation of Architects in Scotland állandó tagja, amely az építészek királyi bejegyzése Skóciában.

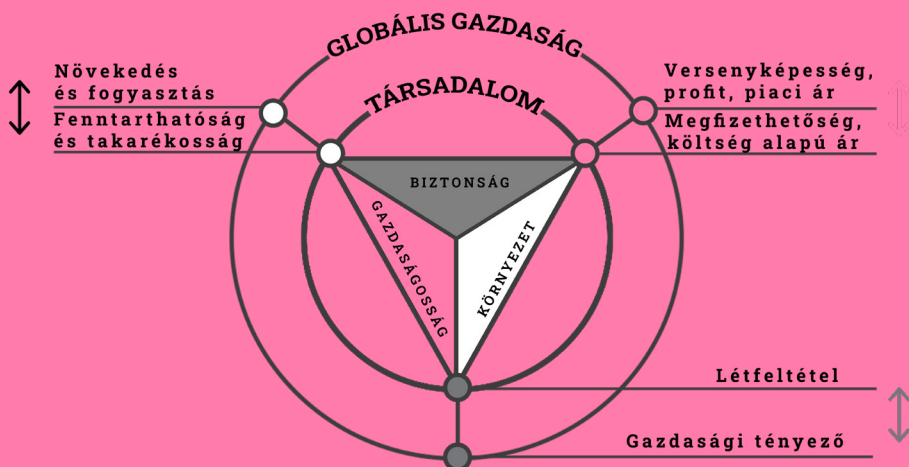
AZ ENERGIA

LOADING . . . 45%

Megmarad?

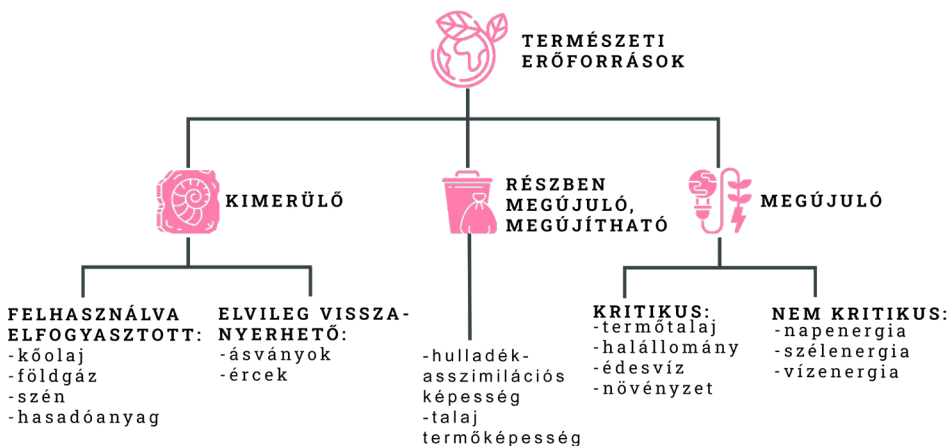
“Az energia nem vész el, csak átalakul” - mondogatjuk Joule energiamegmaradás törvénye alapján. De vajon valóban tudatosul bennünk, milyen nagy hatással van ez az egyszerű megállapítás mindennapjainkra? Lássuk először is, mit jelent ez a felfedezés. James Prescott Joule bebizonyította, hogy a világegyetemben az energia mennyisége állandó, az energia nem semmisülhet meg és nem keletkezhet a semmiből. Ez az állítás magába foglalja azt a tényt, hogy átalakulás folyamán az energia újabb, és újabb formát ölt, és mi nem tudjuk minden változatát kezelni. Nekünk azonban energiára van szükségünk elektromos berendezéseink működtetéséhez, fűtéshez-hűtéshez, közlekedéshez, szállításhoz és a mezőgazdasághoz is. A komfortra tartott igényünk egyre nő, mi pedig otthonunk kényelmében rettegünk a kimerülő energiaforrások véglegessége miatt. Megfogalmazódhat bennünk a kérdés, hogyan csökkenthetjük a fosszilis energiahordozóktól való függésünket?

ENERGETIKA ELLENTMONDÁSAI

Az energia dilemma

A modern társadalom és gazdaság energiával működik. Tehát az energiával kapcsolatban felmerülő kérdések nem elválaszthatóak egyiktől sem. Gazdasági és lakossági síkon is három szempont kap nagy hangsúlyt: az ellátásbiztonság, a gazdaságosság és a környezet védelme. Azonban hiába a globális gazdaság része és éltető motorja a társadalom, a lakossági és a kollektív gazdasági igény ellenében áll. A gazdaság célja a növekedés, a fogyasztás serkentése, a gazdasági biztonság, a profit és a versenyképesség. A társadalomnak az ellátásbiztonság létfeltétel, nem viseli olyan könnyen az energia minőségének ingadozását, mint a gazdaság. Továbbá fontos számára, hogy energiaszolgáltatása fenntartható és megfizethető legyen.

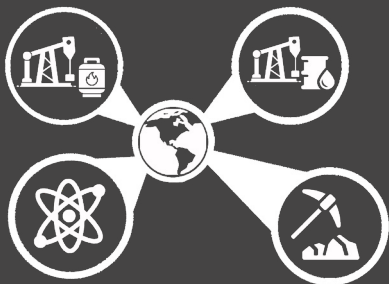

Honnan származhat energia?

Minden energiánkat a természetből nyerjük. A fosszilis tüzelőanyagok elhalt élőlények maradványaiból kialakult, nem megújuló energiaforrások. Olcsóbbak, mint a többi energiaforrás és könnyen kitermelhetőek. Lassú égésük során sok energiát termelnek, azonban sok szén-dioxid szabadul fel, mely a legnagyobb mértékben felelős a globális felmelegedésért.

Részből megújuló energiaforrás például a hulladék, melyet az ember folyamatosan újratermel, bár a hulladékkezelési hierarchiában az első három lépés a megelőzés, megjavítás és az anyagazonos újrahaznosítás, csak negyedikként jelenik meg az energiává, azon belül is hővé alakítás. Az így megtermelhető energiának használata is fontos kulcs lehet a jövő energiagazdaságában. A megújuló energiaforrások a fosszilis tüzelőanyagok alternatívái, amelyek segítséget nyújtanak az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentéséhez, diverzifikálják az energiaellátást, valamint csökkentik a fosszilis tüzelőanyagok megbízhatatlan és változékony piacaitól való függést. Remélhetően a jövő vezető energiaforrásaivá válnak.

Kimerülő energiaforrások

Nem megújuló energiaforrásnak nevezzük azokat a természeti erőforrásokat, amelyeknek nincs újraképződési mechanizmusa (vagy ha van, az emberi léptékben túl sok ideig tart és nem a fogyasztásunkkal megegyező mértékben), nem gyártható, illetve nem újra-felhasználható.

Szén:

Növényi eredetű üledékes kőzet. A többi fosszilis tüzelőanyaggal ellentétben egyenletes eloszlás jellemzi. Becslések szerint a készletek 200 évig elegendőek. A felhasználási igénye évente körülbelül 1,5%-ot nő, ez az országok fejlődésétől és más energiaforrások helyzetétől is függ.

Fontos nyersanyag a kohászatban, a vegyiparban és a villamosenergia előállításában.

Kőolaj:

Szerves anyagok bomlása során keletkezik. Fontos energiahordozó és nyersanyag a vegyiparban. A közlekedésben a legfontosabb energiaforrás, egyelőre kivéssé helyettesíthető ezen a területen.

Földgáz:

A földgáz gáz halmazállapotban felhalmozódott szénhidrogén. Ennek az energiahordozónak a felhasználása nőtt a leginkább az elmúlt években. Ennek fő oka, hogy a gázerőműveket csúcserőművekként alkalmazzák, ezek szolgáltatják ki a villamosenergia igény ingadozását és felelnek a villamoshátlózat stabilitásáért. Üzemeltetésük és építésük költséges, ezért nem használják alaperőművekként.

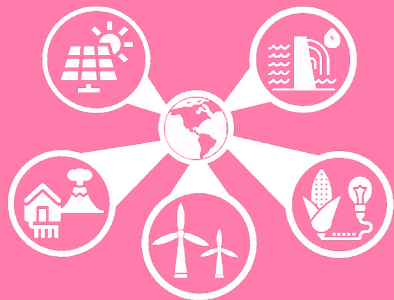
Nukleáris energia:

Az atommagok kötési energiája kétféle módon szabadítható fel: maghasadás és magfúzió során. Az ekkor keletkező hőenergiát áramtermeléshez használjuk.

A fosszilis tüzelőanyagokat az atommaghasadás folyamatában is használják, de lényegesebben kevesebbet; ezáltal a költségek is alacsonyabbak és az üvegházhatású gázok kibocsátása is. A nukleáris energia legnagyobb kockázata az esetleges balesetek (például Csernobil), valamint a nukleáris hulladékok biztonságos szállítása és tárolása. A nukleáris energia jelenleg csupán 7,4%-át teszi ki a világ energiatermelésének az előállítását övező viták miatt. Fúziós reaktor esetében az egyes atommagok egyesülésekor létrejövő energiátöbbletet hasznosítjuk. Ez jelenleg kísérleti fázisban vannak, még nem termelnek vele energiát.

Hátránya, hogy a folyamat elindítása sok energiát igényel, üzemeltetéséhez pedig olyan anyagra van szükség, amiből jelenleg kevés áll rendelkezésünkre. Magyarországon az atomenergia megújulónak számít, mi ennek ellenére a globális álláspont szerint a kimerülő energiaforrások közé soroltuk.

Megújuló energiaforrások

Felhasználásuk közben nem csökken a forrásuk. Népszerűségük nő napjainkban a hagyományos energiahordozók mennyiségének csökkenése, környezetvédelmi és gazdaságossági szempontok miatt.

Napenergia:

A távoli Napban lejátszódó magfúziós folyamatok során keletkezett energia, melynek csak töredéke éri el Földünket, de sugárzási intenzitása még így is számottevő. Kétféleképpen gyűjthetjük és hasznosíthatjuk a Nap erőforrását. Passzívan, az épület megfelelő tájolásával és aktívan, napkollektorokkal (a napsugarak energiájával melegíti a fűtőközeget), illetve napelemekkel (a fénynek egy bizonyos spektrumát elektromos energiává alakítja). Hacsak nem melegvíz előállítás a cél, érdemesebb a napelemet választani, hisz az alkalmas a hőtermeléshez szükséges elektromos energia előállítására is.

Szélergia és vízenergia:

Szélerőművek/vízlerőművek termelik, melyek a szél mozgási és víz helyzeti energiáját mágneses indukcióval villamos energiává alakítják. Mivel ezek nem direkt módon táplálják a háztartásokat, ha a termelt villamos energiát saját célra hasznosítják, szigetüzemben üzemeltetik, egyéb esetben a villamos-hálózatra kapcsolják. A vízenergia hasznosítás területén egy új vívmány az árapályerőmű.

Biomassza:

Élő szervezetekből (fa, növényi és állati eredetű, kommunális hulladék) származó, energiatermelésre alkalmazható anyagok. Felhasználási módjai az eltüzelés, illetve a biogáz termelés.

Környezet hőtartalma:

Geotermikus hőszivattyúk:

Ahogy a nevük is utal rá a föld hőjét hasznosítják, abból vonják el a hőt. Két típusa van: a talajkollektoros és a talajszondás hőszivattyú. Telepítése mindkét típusnak drága, mivel a kollektorosnál a Nap által felmelegített talajréteg maximális kihasználásához 1,5 méteres mélységben kell (padlófűtéshez hasonlóan fektetett) csőhálózatot építeni, a szondásnál pedig a Föld hőjéért akár 150 méterig is szükséges lehet lefúrni. A talajszondás hőszivattyút hűtésre és fűtésre egyaránt használjuk, mivel fontos, hogy a talaj hőháztartása egyensúlyának érdekében az elvont hőt visszatápláljuk a földbe. Ha nincs elég geotermikus hő utánpótlás, akkor lehet, hogy több szezon után kimerül a hőforrás.

Levegő-víz hőszivattyúk:

A kültéri levegőből vonják el a hőmennyiséget, amit a közvetítő közeg segítségével a beltérben hőt leadó víznek juttatja el. Kétféle változat létezik: monoblokkos, melyben a kültéri és a beltéri egység össze van építve, valamint a split, melyben külön.

Levegő-levegő hőszivattyúk:

A kültéri levegőből vonják el a hőt és leadja a belső térben, tipikus példák

erre a fűteni és hűteni képes klíma-berendezések. Mivel ez a legolcsóbb megoldás a családi házak számára, ez a legelterjedtebb hőszivattyú fajta.

Víz-víz hőszivattyúk:

A talajvízből vonnak el hőt. Két kutat kell hozzá fúrni azért, hogy az egyikkel kinyerjük a vizet, a másikkal pedig visszajuttassuk a talajba, ezért kifejezetten drága.

MÉRLEGELŐ

JELMAGYARÁZAT

ELŐNYÖK

HÁTRÁNYOK

FOSSZILIS ENERGIAHORDOZÓK

- nagy energiasűrűség
- egyszerű szállítás
- egyszerű a villamos energiává alakíthatóság
- ipari nyersanyag is (pl. műanyagipar)
- kiforrott, biztonságos technológia

- nem megújuló
- jelentős légszennyezés (NOx, SOx, por, CO), savasodás, szmog
- ÜHG kibocsátás
- hőszennyezés
- talaj- és vízszennyezés (pl. olajkitermelés és szállítás)

GEOTERMÁLIS ENERGIA

- megújuló
- minimális a légszennyezés (a termelés helyén)
- kis felszíni területfoglalás
- járulékos hasznos termékek és szolgáltatások

- csak hőértékesítéssel együtt észszerű
- alacsony hatásfok (nagy önfinanszírozás)
- talajmozgások, mikrorengések
- talajszennyezés (ha nincs visszajuttatás)

KÖZVETLEN NAPENERGIA

- kimeríthetetlen
- nincs légszennyezés (a termelés helyén!)

- fajlagosan (még) drága
- időjárásfüggő
- nem szabályozható (tárolás!, kiegyenlítő energia)
- nem mindenhol elérhető
- veszélyes hulladék a leszerelésnél
- környezetszennyező a gyártás során
- területfoglalás

VÍZENERGIA

- megújuló
- nincs légszennyezés (a termelés helyén!)
- szabályozható
- energiatárolásra is alkalmas
- járulékos hasznok (vízbázis, mező- és halgazdálkodás, rekreáció, hajózás, árvízkezelés)

- fajlagosan drága
- részben időjárás (vízjárás)függő
- nem mindenhol elérhető
- környezetátalakító, ökoszisztéma veszélyeztető
- veszély és kockázat (gátszakadás [földrengés, terrorizmus])

SZÉLENERGIA

- megújuló
- nincs légszennyezés (a termelés helyén!)
- ma már fajlagosan (relatív) olcsó a beruházás

- erősen időjárás (széljárás)függő
- nem mindenhol elérhető
- környezetátalakító, ökoszisztéma veszélyeztető
- nem szabályozható, drága kiegyenlítő energia vagy tárolás szükséges
- területfoglalás

BIOMASSZA

- megújuló
- hulladékhasznosítás (ártalmatlanítás) módja
- munkahelyteremtés
- egyéb termékek (pl. talajjavító anyag, takarmány)

- alacsony energiasűrűség, nagy szállítási költség
- légszennyezés
- egyes esetekben (bioüzemanyagok) nem fenntartható
- ökológiai kockázatok (monokultúrás energiaültetvények)
- élelmiszertermelés vetélytársa

NUKLEÁRIS ENERGIA

- nagyon nagy energiasűrűség
- nincs légszennyezés
- hosszú távra készletezhető (ellátásbiztonság)

- nem megújuló
- sugárzó hulladék (elhelyezés?)
- hőszennyezés
- biztonsági kockázat (terrorizmus)
- fegyverkezés

Brain Bar

A természet már kitalálta

Mi is az a Brain Bar?

A Brain Bar egy olyan fesztivál, melynek neve két angol szóból áll össze: brain=agy és bar=bár. Az első gondolatunk alapján könnyen egy bisztróra asszociálhatunk, ahol az intelligencia témakörben háromfogásos ebéd lehet az étlapon, de itt nem erről van szó. A Brain Bar egy 35 perces, gondolatindító előadásokból álló a programsorozat, amelyek leginkább egy-egy Ted Talk-hoz hasonlóak.

Az építész szemszögből talán kevésbé ismert esemény mára Európa legnagyobb jövőfesztiváljává nőtte ki magát. A Brain Bar-t minden évben Budapesten rendezik meg, és platformot biztosít a külföldi tudósok, politikusok, üzletemberek és kulturális személyiségek részvételével a jövő és a 21. század kérdéseinek megvitatására. Az interaktív esemény sajátos koncepciójának köszönhetően nemzetközi szinten is egyedülállónak számít. A Brain Bar előadásai többnyire a közönség aktív részvételére támaszkodnak, és a hagyományos gondolkodástól való elrugaszkodásra biztatják a hallgatóságot. Itt nemcsak a tudományos világ kérdéseit vitatják meg, hanem különböző művészeti tartalmak is megjelennek a programkínálatban, többek között zenei és táncművészeti előadások valamint DJ fellépések is. Olyan világhírű előadók fordulnak meg évente a Brain Baron, akik jellemzően a tudományos világ mozgatórugói, és a jövő alakításában érdekelték. A meghívott előadók között nem egy építész is megfordult már, ráadásul a belépés is ingyenes.

A jövő városai Sou Fujimoto elméletében

A Magyar Zene Házát Európa egyik leg-többet díjazott épületei között tartják számon. A ház tervezője Sou Fujimoto, a japán kortárs építészet kiemelkedő alakja. Az építészre jellemző, már-már védjegyévé vált elv, a természet és épület különleges kapcsolata a Magyar Zene Házán különösen megmutatkozik. A nagy sikerű építész a 2021-es Brain Bar “Hogyan tervezünk élhető városokat a jövő számára” című előadás egyik beszélgetőpartnere volt. A 35 perces előadás keretein

belül Sou Fujimoto mellett a MOME Innovációs Igazgatója, a Bolt taxi vállalat regionális menedzsere, valamint az ITM energia- és klímapolitikáért felelős államtitkára vett részt. A beszélgetés első témaköre a közlekedés és az élhetőség kapcsolata volt. A meghívott partnerek az autósforgalom visszaszorításáról tett lehetőségekről, valamint az ehhez kapcsolódó légszennyezés csökkentéséről számoltak be. Ebben a témában a japán építész Tokió helyzetét vázolta fel a tömegközlekedés problémakörével kapcsolatban. Megszólasában azt a kérdést boncolgatta, hogyan képzelhető el a legideálisabb jövőbeli városkép úgy, hogy a csúcstechnológia és az élhetőség egymást kiegészítve jelenjenek meg benne.

“A megtervezetlen káosz is kényelmes tud lenni Tokióban”

Sou Fujimoto

Ezután a smart city-kre terelődött a szó, azon belül is a technológia és az emberi privátszféra egyensúlya lett a fő kérdés. Egy lelkes kérdező egy kínai smart city példáján mutatta be, hogy mennyire nagy befolyása tud lenni a technológiának az emberek mindennapi életére.

Egy kamerarendszer kiépítése és az emberek megfigyelése milyen messzire mehet el az adatgyűjtés, elemzés és tervezés szempontjából?

Hol húzzuk meg a határt a privátszféra és a technológia között?

A szakértői reakciók alapján az a következtetés vonható le, hogy a technológiát uralni, korlátozni kell. Itt is meg lehet találni az egyensúlyt az lehetőség és megfelelő információgyűjtés között.

Megoldásként az adatok korlátozását vetették fel, mely lehetőséget teremt, hogy ne egy szervezet/város kezében összpontosuljon az összes információ, hanem csak azok a szervezetek/csoportok számára legyen elérhető, akik ezt felhasználják. Sou Fujimoto az építészeti vonatkozásait részletezte az adatgyűjtéses témának. Arra is felhívta a figyelmet, hogy mekkora jelentősége van ezeknek az információknak, mivel a használt építészeti elemek nagyban tudják befolyásolni a közösségek térbeli mozgását, és akár életét is. Fő célként azt fogalmazta meg, hogy az emberek számára a szabadság tereit szeretné megteremteni, olyan térkapcsolatokkal amelyek lehetőségeket és változatosságot mutatnak az embereknek, és nem keltik korlátozottság érzetét egy smart city-ben.

“A technológiát mi emberek hoztuk létre, mi határozzuk meg mennyit engedünk belőle.”

Roman Sysel

Építész Szakmai Napok

Velux tanműhely látogatás

A Velux tanműhelyében lehetőségetek nyílik az ablakok beépítési folyamatának szakszerű technikáját a gyakorlatban végigkövetni. Különösen ajánljuk az Épszerk 2, Épszerk 3 tárgyak és a szigorlat mellé is!

Leier bejárás Biatorbágyon

Egy építkezésre szeretnénk elkaulozni benneteket, ahol betekintést nyerhettek a Leier által forgalmazott építőanyagok beépítésébe. Építészet belterületei - vitaest Vitaest az építészetről „Szinte alig van pör, hol a civódást nem egy aszszony kezdte”- véli Juvenalis. Mi ezzel egyet nem értünk, csupán azt állítjuk, hogy Magyarország bővelkedik különböző platformokon folytatott pörökben és civódásokban, valós építészeti vitákból viszont híján van. Ez okból szervezünk vitát építészeti témákban, akinek inge vegye magára és jöjjön el!

B28-30 folyóirat: kezdetek és underground

1963. november 15-én így indult útnak a Bercsényi 28-30. folyóirat, mely egyszerre született a vággyal, hogy az addigi diákkotthont kollégiummá nyilvánítsák. A felülről életre hívott, alulról létrejövő kezdeményezés sikerrel zárult, s így lehetőséget nyitott az elkövetkezendő évtizedek egyik kulturális színterének létrehozása felé. A „Bercsényi-mozgalom” szereplőivel indít beszélgetéssorozatot az Építész Szakkollégium.

Szakmai filmest és vacsora

Látogassatok el a B3-ba, ahol a finomságok mellett egy remek film, a Sidewalls, is vár benneteket Bem projekt - építkezés látogatás Az egykori Radetzky-laktanya helyén épülő szálloda -és irodakomplexum építkezésére látogathattok el, amely sok kivitelezési és épületszerkezeti kihívást jelent, legyen szó a Duna közelségéről, vagy a védett főhomlokzatról.

Városi újratervezés: rehabilitációs folyamatok Józsefvárosban

Budapesten a 2000-es évek elejétől kezdve két nagyobb léptékű városrehabilitációs folyamat zajlott le az egykor roszsz hírű történelmi külváros, Józsefváros területén. Sétánk ide vezet, ahol a rehabilitáció két teljesen ellentétes típusára is találhatunk példát.

Szitanyomó workshop

Vörös Réka, a KözMű-Közös Műhely manuális grafika koordinátora vezeti be a résztvevőket a szitanyomás világába, és tanítja meg a technika alapjait.

Az építészet határterületei - kerekasztal beszélgetés

A beszélgetés során, egy szakmailag elismert fotós, újságíró és látványtervező véleményét kérdezzük, hogyan formálják, irányítják épített környezetünkről alkotott képünket a különböző médiafelületek a 21. században.

SZN XIII.

október 24-27

hétfő

kedd

szerda

12:00-14:00
VELUX
tanműhely
látogatás

10:00-13:00
Leier bejárás:
Biatorbágy

10:00-12:00
Bem projekt:
építkezés látogatás

9:30-11:00
Puskás Aréna
épületbejárás

12:00-13:00
13:30-15:00
Magyar Zene
Háza + Néprajzi Múzeum
épületbejárás

Buda:
11:00-14:00
12:00-15:00
Pest:
10:40-14:00
12:00-15:20
Műterem séta

14:00-16:00
Városi
újratervezés:
Józsefváros

14:00-18:00
Szítanyomás
workshop

18:00-20:00
Az építészet
határterületei

18:00-20:00
Szociális
szerepvállalás
az építészetben

20:00-22:00
Szakmai filmest és vacsora

20:00-22:00
Az építészet
belterületei:
vitaest

20:00-22:00
B28-30:
kezdtek és
underground

csütörtök

09:00-12:00

Üvegező
készítő
workshop

12:00-14:00

Roto előadás

14:00-16:00

Campus-
történelmi séta

14:00-16:00

Séta időben
és térben -
Budai Vár

12:00-17:30

Önkéntes nap
az Utcáról
Lakásba
Egyesülettel

16:00-18:00

Leadásfutás

19:00-21:00

Léptékváltás:
barátságból műterembe

20:00-02:00

Szakmai
Kocsma
Gödör

Műterem séta

Műterembejárásunk során építészirodákat látogatunk meg, a séta keretén belül betekintheztek az irodák hétköznapjaiba, híres és aktuális projektjeikbe. Idén két sétával is készültünk Nektek: a XI. kerület mellett átnézünk a pesti oldalra is.

Puskás Aréna épületbejárás

Tudjatok meg többet a Puskás Arénáról, a tervezésben résztvevő építész csapat tagjainak vezetésével és az épületszerkezeti tervezést vezető dr. Becker Gábor részvételével.

Városligeti épületbejárás

Magyar Zene Háza és Néprajzi Múzeum Vezetett séta a Ligetben, a Magyar Zene Házában és az új Néprajzi Múzeumban.

Szociális szerepvállalás az építészetben - kerekasztal beszélgetés

Napjaink aktualitása az építész közösség szociális szerepvállalása, az esemény során meghívott vendégeink; Alföldi György DLA, Dankó Zsófia DLA, Kemes Balázs DLA, illetve a Humanitarian Architects' Network szervezete az aktuális lakhatási problémákról és a tervezői felelősségvállalásról beszélgetnek.

Üvegező készítő workshop

Mindig foglalt a makettezőben az üvegező? Csinálj sajátot, amihez nem kell sorba állni! A makett körösök lesznek segítségetekre.

Séta időben és térben-A Budai Vár építész szemmel

Interaktív séta a várban Szabó Levente

DLA-val. Középpontban a II. világháború utáni beépítések egészen napjainkig.

Campustörténeti Séta

Ismerd meg a Műegyetem campusának, több mint egy évszázadra visszanyúló, lebilincselő történetét, egy kellemes, délutáni, vezetett séta során!

Önkénteskedés az Utcáról Lakásba Egyesülettel

A workshop keretén belül az Utcáról Lakásba Egyesületnek segíthettek, egy VIII. kerületi lakás felújításában vehettek részt: gyakorolva a kivitelezést egy jó cél érdekében.

Léptékváltás: barátságból műterembe - kerekasztal beszélgetés

Építész hallgatóként mindenki eljátszott már a gondolattal, hogy a jövőben saját irodát alapít. Az eseményen egyetemi barátokból lett építésziroda-alapító munkatársak beszélgetnek függetlenedésükről, vállalkozás közben szerzett tapasztalataikról, és sikereikről. Meghívott vendégeink: AU workshop,dmb, LAB5, PRTZN

Szakmai Kocsmá

A Bercsényi Gödör Klub az eddigi évekhez hasonlóan biztosítja a helyszínt és a hangulatot a Szakmai Napok megkoronázásához. Az utolsó nap estjén mindenkit várunk a Gödörbe egy itallal, ezáltal is megünnepeelve építész ényünk fontosságát és közösségünk szellemét. A kitűnően és precízen kitalált programsorozat zárómotívuma és annak témája még várat magára, de arról biztosíthatunk, hogy minden építész magára talál majd benne!

360 Design Budapest

Interjú Vitáris Ivánnal

A 360 Design Budapest kiállítás izgalmas alkotásai ismét elfoglalták a Bálnát. Regionális és hazai formatervezők munkái mutatták be, hogy a múlt miként köszön vissza a mai designban, hogyan fonódik össze az online és az analóg világ.

A kiállítás vizuális izalmát kerekasztal beszélgetések és exkluzív tárlatvezetések fokozták, a szerkesztőségünk is egy ilyen programon vett részt.

Minket Vitáris Iván, az Ivan & The Parazol frontembere vezetett körbe, aki formatervezői diplomáját a BME-n szerezte meg.

Számos párhuzamról beszélt a tervezés és a zeneszerzés között, amelyet építész szemmel is hasznosíthatunk a mindennapokban. Legfontosabb a tanácsai közül, hogy ne tervezzünk véletlenszerűen. Legyen szándékunk és mondanivalónk a munkánkkal, bármennyire is nehezen jön sokszor az ihlet. A tervezési (és zeneszerzési) folyamatot egy hosszú, fáradalmas sivatagi sétához hasonlította. Ha nem sikerül, erőltetni kell a határainkat feszítve, míg a végén kinő a fű, azaz megjön az az ihlet, ami elindít minket a tényleges tervezés felé.

Iván kiemelte a csapatmunka fontosságát, ugyanis rengeteget segíthet, ha többen vizsgálunk egy adott témakört. Minden résztvevőt más inspirál, más indítja be a fantáziáját és egymás munkáját is máshogy bírálják ez alap-

ján. Végül közösen összejön egy olyan produktum, amely akár erőteljesebb is, - mind vizuálisan, mind mondanivalójában - mint amit egyedül alkotunk volna.

A tárlat nagy része a már korábbi stílusirányzatokban jól bevált, változatlan motívumok újraértelmezésére összpontosított a 20-as évektől kezdve készült belsőépítészeti rajzokkal a szocializmusból ismert használati tárgyak formavilágára reflektálva. A kiállítás vége felé haladva ezek a formák fellazultak, színvilágban is lágyultak és a ma "menő" skandináv vonal felé mozdultak el. Az utolsó terembe érve egy növényekkel teli térben találtuk magunkat, amelyet Iván a dzsungel őskáosz mivoltához hasonlított. A mai formatervezés sokszínűsége, a látásmódok és stílusok összeütköztetése épp hasonlóan vegyülnek egymással, mint a sivatagban kiteljesedett ihlet dzsungelében.

A tárlatvezetés után Iván válaszolt néhány kérdésünkre, hogy ő hogyan észleli az őt körülvevő világot formatervezői és zenész szemmel.

Kari Papír: Van a formatervezésben valamilyen elv, amelyet szerinted alkalmazni lehet az építészetben?

Vitáris Iván: A mérnöki szakmában csak keveset dolgoztam. De ha egy személyes vélemény befér, a forma alárendelése a funkciónak, illetve a problémamegoldás egy állandó mérnöki feladat és tervezési elv.

KP: Mi a kedvenc tárgyad az életedben?

V. I.: Talán a vinyl vagy bakelit lemezek. Gatefoldos vagy sima kivitelben, inserttel vagy nélküle. Egyszerre technikai cucc, egyszerre irodalom, művészet és valahol egy kicsit egy reklám display is. Én nagyon szeretem az olyan termékeket, amik kevés részből állnak, kevés anyagot használnak, és a tervezők számtalan megoldást tudnak kihozni belőle. Mind olyan kreatív megoldások, amik szerintem mai napig a zeneipar legmagasabb szintű termékévé teszik ezeket a lemezeket.

KP: Mit nézel meg elsőnek egy épületen?

V. I.: Ha városban vagyunk, akkor azt, hogy mennyire illeszkedik a környezetéhez. Én a tervezésben és talán a zenében is nagyon hagyomány szerető vagyok, szóval sajnós egy bizonyos vállalat nagy tornya nem annyira tudott meggyőzni a városi képbe való illeszkedéséről. Mondom ezt úgy, hogy

kifejezetten szeretem a modern, futurisztikus világot. De Budapest sajátja szerintem, hogy a dunai látkép ennyire egységes arculatú.

KP: A zenélésben tudod alkalmazni, hogy formatervezőnek tanultál?

V. I.: Abszolút. Tervezési feladatokban, mint zenekari merchandise, arculat fejlesztés, színpadtechnika és látvány. Egy utazó produkciónál rengeteg ilyen feladat van. És persze a szemléletet és a maximalizmust se hagynám a végére, ezek jók, hogy jöttek az egyetemről.

KP: Mi volt a túlélési stratégiád a BME-n?

V. I.: Ezért valószínűleg sokan utáltak, vagy fognak. Én is nagyon féltem a vizsgáktól, tanároktól, de amiatt, hogy ott volt és van a zenekar mint fő projekt, sosem éreztem úgy, hogy minden egy lapon van. Ezt lehet linkségnek tekinteni, vagy nagyképűségnek, - valahol meg is értem - de még így is rengeteget kellett tanulni és szenvedni a dologért. Aztán végül csodák csodájára lediplomáztam.

Mi az a Pritzker-díj?

Ki ne hallott volna már a Pritzker-díjról, az „építészet Nobel-díjáról”, a legnagyobb kitüntetésről, amiben a szakmában részesülni lehet? Ebben a számban összeállítottunk egy kis Pritzker-díj 101-t, amiben összefoglaljuk a legalapvetőbb tudnivalókat a kitüntetéssel kapcsolatban.

Pritzker-díj 101

A díjat a chicagói Pritzker házaspár alapította. Fiuk, Tom, aki azóta az alapítvány elnöke, egyszer így nyilatkozott róla: “Mint tősgyökeres chicagóiak, nem csoda, hogy a családnak nagyon is tisztában van az építészettel. A felhőkarcolók szülőhelyén élünk, egy olyan városban, ami tele van épületekkel, amelyeket olyan legendás építészek terveztek, mint Louis Sullivan, Frank Lloyd Wright, Mies van der Rohe és sokan mások.” Jay és Cindy Pritzker célja az volt, hogy nagyobb figyelem forduljon az ágazatra, és az építészeket is ösztönözzék a még kiválóbb munkára a kitüntetés elnyerése érdekében.

A díj 1979-ben került először átadásra, és azóta minden évben kiosztják egy olyan még élő építésznek, aki munkája alapján kiemelkedő tehetséggel, szemléletmóddal és elkötelezettséggel rendelkezik a szakma iránt. Csak olyan részesülhet ebben a kitüntetésben, aki az építészet művészetén keresztül

következetesen és jelentős mértékben hozzájárult az szakma történelméhez és az épített környezethez.

A díjátadó ceremónia helyszíne évről évre változik, így tisztelegve más korok építésze és a díj korábbi kitüntetettjeinek munkái előtt. Az ünnepségre meghívásos alapon lehet bejutni, de 2020 óta videók is készülnek exkluzív interjúkkal tarkítva a zsűritagokkal és korábbi díjazottakkal, ezek publikusan fent vannak az interneten a nagyközönség számára.

A díj maga 100 000 amerikai dollárból és egy bronz medalionból áll. Ezutóbbinak díszítését Louis Sullivan, a felhőkarcolók atyjának stílusa ihlette. Egyik oldalán a díj neve olvasható, a másikon pedig Vitruvius alapelveire utaló három szó található: „firmness, commodity, delight” (eredetileg: „firmitas, utilitas, venustas”; magyarul: „tartósság, hasznosság, szépség”).

Magyar tervező egyelőre nem részesült ebben a kitüntetésben, de talán már most itt sétálgat a K épület folyosóin az első hazai Pritzker-díjas építész.

ELBONTANI?

Az utóbbi évek építészeti beruházásai
kapcsán egyre inkább felmerül a kérdés:

ELBONTANI VAGY MEGTARTANI?

Mit tartunk elég értékesnek
ahhoz, hogy felújítsuk?

Mi az, amit engedhetünk
megsemmisülni?

Mi alapján választhatunk?

A következőkben olyan épületeket szeretnénk bemutatni,
melyek különböző válaszokat adtak ezekre a kérdésekre.

Bálna+Ráday ház

Nem minden esetben tudatos döntés az elbontás - így történt ez a Ráday-háznál is. A most kollégiumként szolgáló épület a 19. század elején épült Budapest belvárosában, akkor kaszárnya volt, majd dohánygyár, és egy 1885-ös tűzvész után került a református egyház tulajdonába. A tragédia bő száz évvel később megismétlődött, az épület 2019-ben leégett, így mindenképpen szükséges volt az építészeti beavatkozás. Újjáépítésekor ötvözték a historizáló és a kortárs építészetet: visszaállították az utca felőli homlokzat eredeti megjelenését, ám az épület belső udvarára néző homlokzatok és a belső terek kevésbé hasonlítanak a korábban itt álló történeti épületre. A város másik felében álló Közraktárak a vízi kereskedelmet szolgálták ki a 20.

század elejéig, míg nem a 2. világháborúban a négy épületből egy elpusztult, a többi pedig szinte használhatatlanná vált. Az épületek elbontásának vagy felújításának gondolata mégis csak az ezredforduló környékén kezdte komolyan foglalkoztatni az építész társadalmat. Végül jó pár pályázatból a mindenki által ismert CET valósult meg. A Bálnaként elhíresülő üvegóriás bekebelezi a három raktárat, a Közraktárak elvesztették történeti mi voltuk jó részét. Téglafalaik egy részét elbontották, hogy vasbetonnal helyettesítsék, fedélszéke megsemmisült, és az egyik épület fele is bontásra került. Ezek után, a Ráday-házhoz hasonlóan a homlokzatok kerültek visszaállításra. Az épület számtalan szempontból megosztó fogadtatásban részesült, és a történeti épületekkel való kapcsolatt is érte kritika.

Pázmány Campus

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem a Pollack Mihály utca, a Bródy Sándor utca, a Szentkirályi utca és a Múzeum utca által körbezárt blokkon tervezi új campusának kiépítését. Számos történeti épület található itt, a Nemzeti Múzeumtól egy rövid sétára. A Károlyi-palota a budapesti neoreneszánsz építészet egyik legszebb példája, a Magyar Rádió több itt található épülete pedig a technológiai fejlődésnek állít emléket, a telekegyüttesen többek közt egy bunker is megtalálható. A Károlyi-palota, illetve a kiemelten értékes belső terekkel rendelkező Esterházy palota műemlékvédelem alatt áll, a Bródy Sándor utcai homlokzatszakasz városképileg védett. A pályázat kiírásakor ezek integrá-

lása elsődleges szempont volt. Ám mi a helyzet azokkal az épületekkel, melyek ezen a megkötésen kívül esnek? A Magyar Rádió 6-os stúdiójának akusztikáját Békésy György tervezte, akit korábban orvostudományi Nobel-díjjal tüntettek ki a belső fül működésével kapcsolatos kutatásaiért. A stúdió teremakusztikai kialakítása számtalan innovációt hordozott magában, a pályázat kiírói mégis bontásra ítélték.

A KÖZTI Zrt. és a Hamburg-C Kft. nyertes pályaművében a Rádió épületeinek elbontása lehetőséget adott egy modern központi blokk kialakítására, a paloták helyreállítására, valamint zöldfelületek és találkozóhelyek létrehozására. Az új épületek hagyományos építőanyagok használatával, ám kortárs homlokzattal simul bele a városi környezetbe.

Corvinus Ménesi úti Campus

Sokaknak ismerős lehet ez az épület, akár "A besúgó" című magyar sorozat Kilián Kollégiumaként, de a K épület 3. emeleti termeiből is látható a campus felső pár szintje. Az épület az 1970-es és 80-as években épült több ütemben, számos funkciónak adott helyet az évek során, és annál is több embert botránkoztatott meg külsejével. A budai mármár kertvárosias épületek és kisebb villák között hatalmas kék üvegblokként magasodott ki, ezáltal a beilleszkedés sosem volt a fő erőssége. A nem megfelelő tereken és méreteken kívül ezért is döntött a Corvinus Egyetem az elbontása mellett, hogy helyére egy páratlan felszereltségű és fejlettségű épü-

letegyüttes jöhessen létre. A fejlesztést 2020-ban kezdeményezte a Belső Világ Munkacsoport, melynek tagjai az intézmény hallgatói, oktatói és egyéb alkalmazottai. A projektet összefogó Maece nas Universitatis Corvini Alapítvánnyal közösen egy olyan koncepciót alkottak meg, melyben a tantermi foglalkozásokon kívül kooperatív, élményekkel teli egyetemi életet tudnak megteremteni. Az új campus kivitelezését a Market Építő Zrt. tavaly decemberében kezdte meg és 2023-ra tervezik az átadását. Fontos szempontnak tartják a teljes folyamat során, hogy a lehető legkörnyezettudatosabban menjenek végbe a munkálatok. Magyarországon elsőként szeretnék teljesíteni a LEED fenntarthatósági szabvány Gold minősítésének feltételeit. Ehhez már a bontás során keletkező hulladékot és törmeléket is nagy részben újra kell hasznosítani.

Kérdéses azonban, hogy mennyivel környezettudatosabb egy komplett, szerkezetileg még működő épületegyüttest teljesen lebontani és a keletkező hulladékot újrahasznosítani, mint az eredeti formájában megtartva, kisebb beavatkozásokkal az igényeknek megfelelővé formálni. A sokak számára szemetszűrő homlokzat szintén hozzáad az épület karakteréhez, az új épület által ígért sajátos atmoszféra már rég megvolt az eredeti

campusban. Valószínűleg a pénzügyi szempontokon kívül a szocializmus társadalmi fájdalmaira asszociálva döntöttek az elbontás mellett, pedig pár évtized múlva az épület műemlékként újraélhette volna virágkorát.

Jelenleg a bontási folyamatoknál tartanak, ha szeretnétek még utolsó morzsáit látni ennek a karakteres épületnek, mindenképp látogassatok el a Ménesi útra!

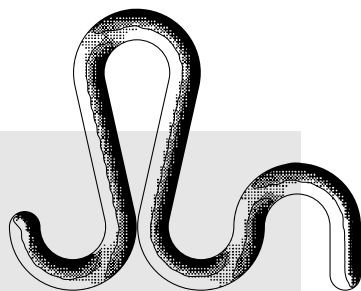
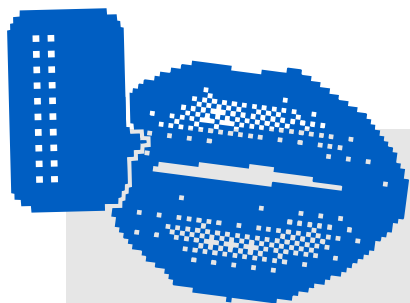

A fenti példákön végighaladva jól megfigyelhető, hogy nincs egyetlen jó döntés, hogy mit érdemes vagy mit kell megtartani. Amit mai szemmel esetleg a hétköznapi, hozzá nem értő ember csúnyának tart, pár évtized múlva éppen annyira lehet műemlék, mint a többség által igen kedvelt történelmi belváros.

Akár egy tragédia vagy funkcióváltozás igényli az épület rekonstrukcióját, építészként fontos a közvéleményt is meghallgatni az épület alapos megvizsgálása mellett. Lehet akármennyire jelentős egy építészeti emlék, ha a szemlélő nem tudja értékelni azt. Nekünk csak annyi a dolgunk ilyen beavatkozások során, hogy mérlegeljünk, az eredeti épület esszenciáját valamilyen módon

megőrizzük és ezt próbáljuk megmutatni a környezetének is.

Mi határozza meg, hogy mit tartunk építészeti szempontból fontosnak? Értékesnek fogják ítélni a jövő generációi azokat az épületeket, amiket mi ma megtartunk, vagy inkább a lebontott épületek sorsát sajnálják majd? Eléri-e az új épület azt a színvonalat, melyet a bontott képviselt? Hogyan lehet megtartani építészeti értékkel rendelkező épületeket, amelyek nem tudják kiszolgálni napjaink komfort- és egyéb követelményeit? Nem csak Budapesten, hanem az egész világon felmerülnek ezek a kérdések, és minden projektnél egyedi megoldás születik, melyeknél gyakran szubjektív véleményünkre van bízva az ítélet.

A Rendezvény Csoport szeretettel meghívja Önt
a XIII. Építész Szakmai Napok záróeseményére!

Időpont: 2022. október 27. 19:00

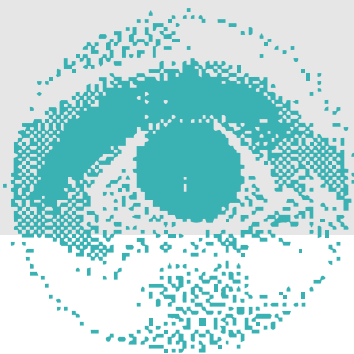
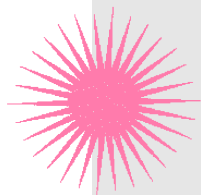
Helyszín: Kortárs Építészeti Központ
(1111 Budapest, Bartók Béla út 10-12)

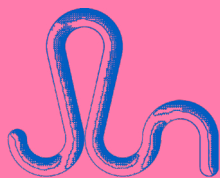
Az est keretében egy kerekasztal-beszélgetés kerül megrendezésre, amely során egyetemi barátokból lett építésziroda-alapító munkatársak osztják meg tapasztalataikat a függetlenedésükről és sikereikről.

A diskurzust **Weiskopf András** vezeti, vendégeink lesznek a **DNB**, a **PRTZN**, a **LAB5** és az **AuWorkshop** irodák képviselői.

A beszélgetés után állófogadással készülünk a megjelentek számára.

Szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt!

Kari Papír, 2022. Október